

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŚMIGLU ZA ROK 2021

W roku 2021 Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu realizował szeroki zakres zadań, wynikających z następujących ustaw:

- ustawy o pomocy społecznej;
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- ustawy o Karcie Dużej Rodziny;
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- ustawy o systemie oświaty;
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- ustawy Prawo ochrony środowiska.

Ponadto w 2021 r. Ośrodek realizował zadania wynikające z programów:

- „Opieka 75+”
- „Posiłek w szkole i w domu”,
- „Stop COVID-19. Bezpieczne systemy społeczne w Wielkopolsce”.
- program osłonowy „Pomoc Gminy Śmigiel w zakresie dożywiania w sytuacjach szczególnych” na lata 2019-2023,
- Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- Program Wspierania Rodzin z Gminy Śmigiel na lata 2019-2021,
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020, Podprogram 2021.

Pomoc społeczna jest instrumentem polityki społecznej przeznaczonym do wspierania osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, z którymi nie są one w stanie same sobie poradzić. Pomoc społeczna podejmuje działania w sytuacjach zagrożenia podstawowych potrzeb życiowych oraz obniżenia jakości życia poniżej społecznie akceptowanego minimum, pozwala stworzyć warunki umożliwiające godną egzystencję, służy kompensowaniu różnorodnych szkód np. wynikających z bezrobocia, niepełnosprawności, chorób, przyczynia się do wyrównywania nadmiernych różnicowań społecznych, daje poczucie bezpieczeństwa socjalnego.

Skutkiem działań pomocy społecznej winno być eliminowanie wykluczenia społecznego oraz usamodzielnienie się jej beneficjentów. Praca z rodzinami realizowana jest w oparciu o pracę socjalną, której definicja zawarta jest w art. 45 ustawy o pomocy społecznej: „Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

1. Praca socjalna prowadzona jest:

1) z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,

2) ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

2. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny.

3. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.

4. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.”

Zatrudnienie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu w grudniu 2021 r. zatrudniał 30 pracowników.

Z tego:

1 – kierownik,

1 – główna księgowa,

1 – księgowa,

8 – pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych

1 – asystent rodziny,

1 – pracownik socjalny – organizator usług opiekuńczych,

6 – pracowników świadczeń rodzinnych, wychowawczych, alimentacyjnych,

8 – opiekunek domowych,

1 – pomoc administracyjna w punkcie informacyjnym,

0,625 – sprzątaczką,

0,5 – informatyk.

Dodatkowo w grudniu 2021 r. na umowę zlecenie zatrudnialiśmy:

- trzy opiekunki wykonujące usługi opiekuńcze,

- jedną Asystentkę rodziny

- jedną animatorkę w Klubie Seniora *Tęcza*.

W Ośrodku zadania statutowe realizowane są w trzech sekcjach:

- sekcji pracy socjalnej,
- sekcji usług opiekuńczych,
- sekcji świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.

Sekcja pracy socjalnej.

W sekcji zatrudnionych jest ośmiu pracowników socjalnych. W ogóle Ośrodek zatrudniał pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych w wymiarze 9 etatów. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej wymagane jest zatrudnienie w wymiarze 1 pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców lub na 50 środowisk.

W ramach pomocy środowiskowej – w 2021 r. z pomocy Ośrodka korzystało 367 rodzin. Indywidualne (imienne) decyzje otrzymało 475 osób. W rodzinach objętych pomocą było łącznie 727 osób, czyli objętych pomocą zostało 4,20 % mieszkańców gminy (w gminie wg stanu na dzień 31 grudnia zamieszkiwały stale i czasowo 17.352 osoby). Współczynnik ten na przestrzeni ostatnich pięciu lat waha się od 4,09% w roku 2019 do 5,56% w roku 2017.

Realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej pracownicy przeprowadzili około 940 wywiadów środowiskowych. Na podstawie wywiadów ustalono potrzebę metodycznej pracy socjalnej w 154 środowiskach. W niektórych sytuacjach praca prowadzona była w oparciu o kontrakt socjalny,

w 2021 r. zawarto 20 kontraktów socjalnych. Poniższa tabela przedstawia pracę socjalną realizowaną metodą indywidualnej pracy socjalnej.

Tabela 1. Wybrane informacje o prowadzonej pracy socjalnej w latach 2020 – 2021.

Rodzaj pracy socjalnej	Liczba środowisk	
	Rok 2020	Rok 2021
1. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	355	367
2. Liczba rodzin wymagających pracy socjalnej	Razem 140	154 Długotrwała praca socjalna – 89 rodzin, krótkoterminowa (do 3 miesięcy) – 65 rodzin
3. Liczba osób, którym udzielono poradnictwa w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowania zasobami	34	73
4. Poradnictwo w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	32	47
5. Pomoc w procesie leczenia	22	31
6. Pomoc w poprawie warunków mieszkaniowych	15	25
7. Liczba osób – które motywowano do leczenia odwykowego	22	29
8. Motywowanie do podjęcia zatrudnienia, szkoleń zawodowych	56	54
9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w załatwianiu spraw urzędowych	54	67
10. Liczba rodzin, z którymi podpisano kontrakty socjalne, liczba kontraktów	17	20
11. Prowadzenie pracy socjalnej z ofiarami oraz sprawcami przemocy – liczba środowisk	28	36

W ośrodku prowadzona jest również grupowa praca socjalna. Pracownik socjalny oraz Asystent Rodziny prowadzą grupę wsparcia dla kobiet przeżywających trudności w rodzinie. W spotkaniach uczestniczą osoby zmagające się najczęściej z problemami opiekuńczo-wychowawczymi lub przemocą domową.

W ramach grupy odbywają się spotkania ze specjalistami oraz wymiana doświadczeń. W 2021 r. odbyło się 6 spotkań moderowanych przez pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny. Grupa obejmuje obecnie 7 kobiet.

Poza pracą socjalną, wywiadami przygotowywanymi do potrzeb pomocy społecznej, ustalaniem uprawnień do zasiłków i świadczeń z pomocy społecznej zadaniem pracowników socjalnych jest:

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych do potrzeb świadczeń dla opiekunów osób niepełnosprawnych,
- przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami alimentacyjnymi,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w rodzinach dzieci przebywających w opiece zastępczej na potrzeby PCPR-ów i sądów,
- prowadzenie spraw związanych z Kartą Dużej Rodziny i Wielkopolską Kartą Rodziny,
- koordynacja pracy interdyscyplinarnej w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- wydawanie i organizowanie pomocy żywnościowej w ramach Programu POPŻ (Banki Żywności),
- realizacja zasiłków i stypendiów szkolnych,
- ustalanie uprawnień do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych,
- prowadzenie spraw organizacyjnych dotyczących usług opiekuńczych, rozliczanie płatności,
- prowadzenie spraw administracyjnych w Ośrodku (wypłata wynagrodzeń, prowadzenie składnicy akt, koordynacja w zakresie ochrony danych osobowych).

Tabela 2. Charakterystyka rodzin objętych pomocą społeczną.

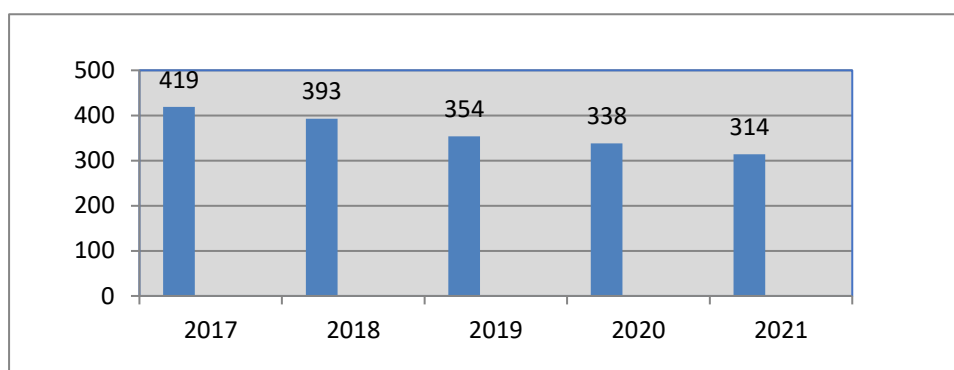
Typ rodziny	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Rodziny ogółem	368	355	367
Gospodarstwa jednoosobowe	189	200	207
Rodziny z dziećmi	138	123	117
w tym rodziny wielodzietne	42	40	34
Rodziny niepełne	61	60	48
Rodziny emerytów i rencistów	133	140	127

Tabela 3. Powody udzielenia pomocy społecznej (finansowej lub rzeczowej).

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
długotrwała lub ciężka choroba	235	183	189
ubóstwo	134	129	127
niepełnosprawność	153	119	118
potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	99	92	63
bezrobocie	20	41	41
bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	20	24	26
alkoholizm	20	14	18

Od roku 2018 obserwujemy trend obniżania się liczby gospodarstw domowych, korzystających z zasiłków i pomocy materialnej. Poniższy wykres obrazuje w jaki sposób zmienia się liczba środowisk objętych pomocą finansową lub rzeczową tut. Ośrodka.

Wykres 1. Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej w latach 2017-2021.

Z pomocy społecznej w 2021 r. skorzystało o 12 rodzin i osób samotnych więcej niż w roku 2020, liczba ta jest na poziomie roku 2019.

Zestawienie rodzajów gospodarstw domowych pokazuje, że najczęściej z pomocy społecznej korzystają osoby samodzielnie gospodarujące, jest to 56,4% korzystających, drugą grupą są rodziny z dziećmi – 31,88% gospodarstw domowych, pozostałe 11,72% to rodziny składające się z dwóch lub więcej osób dorosłych. W ogólnej liczbie środowisk/rodzin 34,60% to rodziny w skład których wchodzi emeryci lub renciści.

Delikatny wzrost liczby środowisk objętych pomocą to wzrost wsparcia dla gospodarstw jednoosobowych. W pozostałych monitorowanych kategoriach środowisk zaobserwowano spadek liczby korzystających.

Do końca 2021 r. kryterium dochodowe dla osoby prowadzącej jednoosobowe gospodarstwo domowe wynosiło 701 zł i 528 zł dla osoby w rodzinie. W Gminie Śmigiel, z pomocy społecznej w związku z osiągnięciem dochodów poniżej ww. kryterium korzystało 127 rodzin. Liczba ta jest prawie taka sama jak w roku 2020, pomimo trudnej sytuacji zewnętrznej spowodowanej pandemią. Skrajne ubóstwo zanotowano w 34,6% środowisk korzystających z pomocy społecznej.

Badając pod kątem głównych przyczyn udzielenia pomocy najczęstszą przyczyną udzielenia wsparcia nadal jest długotrwała choroba, która jest powodem udzielenia pomocy w 51,5 % rodzin, następnie niepełnosprawność – w 34,6% rodzin lub gospodarstw jednoosobowych.

Niezmiennie – skrajnie niskie dochody, długotrwała choroba a także niepełnosprawność są głównymi powodami korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej.

W stosunku do lat ubiegłych zauważalnie bo o 31,5% obniżyła się liczba osób objętych pomocą z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności. Dostrzegamy, że rodziny z dziećmi mają możliwość korzystania z innych systemów zabezpieczenia społecznego i rzadziej wnoszą o pomoc społeczną.

Świadczenia z pomocy społecznej

Tabela 4. Zasiłki stałe.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba osób	66	57	52
Kwota w zł	310.788	287.954	259.490

Już kolejny rok liczba osób pobierających zasiłek stały obniżyła się, w stosunku do 2020 o 5 osób. Jest to najniższa liczba korzystających na przestrzeni jedenastu lat. Korzystający to osoby całkowicie niezdolne do pracy, czyli osoby ze znaczną lub umiarkowaną niepełnosprawnością oraz w wieku emerytalnym, spełniający kryterium dochodowe. Średnia wysokość jednego świadczenia wynosiła ok. 468 zł miesięcznie, średnio osoba otrzymywała świadczenie przez 10,65 miesiąca.

Tabela 5. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba osób	59	53	46
Kwota w zł	26.540	23.461	21.187

Składki opłacane są osobom, które mają uprawnienia do zasiłku stałego i nie są ubezpieczone z innych tytułów.

Liczba osób w porównaniu do roku 2020 obniżyła się, w ślad za spadkiem liczby osób uprawnionych do zasiłków stałych.

Tabela 6. Zasiłki okresowe.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba rodzin	65	66	72
Liczba świadczeń	233	310	321
Kwota	96.831	130.600	137.146
w tym wkład Gminy	17.386	26.898	33.146
w tym wkład Wojewody	79.445	103.702	104.000
Średnia wysokość zasiłku okresowego	416	421	427
Średnia liczba miesięcy pobierania zasiłku	3,6	4,7	4,5
Kwota zasiłku na rodzinę	1.513 zł	1.979 zł	1.905 zł

Zasiłek ten jest przyznawany rodzinom o dochodach poniżej kryterium dochodowego. Zasady jego przyznawania ograniczają kwotę oraz krąg osób uprawnionych.

Zasiłki okresowe są najbardziej potrzebną formą pomocy, w sytuacji kryzysowej dają poczucie stabilności i pomagają zaplanować przyszłość. W niektórych rodzinach mimo kryterium dochodowego pozwalającego na objęcie pomocą w tej formie zasiłek nie był przyznawany, gdyż długotrwałe korzystanie z pomocy obniża aktywność w samodzielnym rozwiązywaniu problemów życiowych.

Ponadto sztywne kryterium dochodowe oraz sposób ustalania kwoty zasiłku uniemożliwiają wsparcie na pożądanym poziomie.

Liczba rodzin, korzystających z zasiłków okresowych w porównaniu z latami wcześniejszymi wzrosła o 10%. W roku 2020, w porównaniu do lat wcześniejszych, rodziny przez dłuższy okres korzystały z tego rodzaju wsparcia. Przełożyło się to znacząco na większe wsparcie dla rodziny przypadające na pełen rok – odnotowano tu wzrost łącznej kwoty zasiłków okresowych o 30,8%. Sytuacja ta utrzymywała się także w 2021 r.

Tabela 7. Zasiłki celowe.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba rodzin	254	232	226
w tym specjalne dla rodzin przekraczających kryterium	172	129	130
w tym zasiłki celowe z programu dożywiania	91	130	114
Kwota	281.213 zł	291.032 zł	310.279 zł
W tym specjalne, dla rodzin przekraczających kryterium	119.984 zł	86.145 zł	98.342 zł
W tym zasiłki celowe z programu pomoc państwa w zakresie dożywiania	91.010 zł	139.730 zł	144.319 zł
Średnia wysokość pomocy dla jednej rodziny – zas. celowy specjalne (gdy wyższe dochody)	698 zł	668 zł	756 zł
Średnia wysokość pomocy dla rodzin otrzymujących zasiłki celowe (wszystkie rodzaje celowych)	1.107 zł	1.254 zł	1.373 zł

Najczęściej w trudnych sytuacjach w rodzinie przyznawane są zasiłki celowe. W większości rodzin zasiłki te są przyznawane pomimo przekroczenia kryterium dochodowego.

W 2021 r. utrzymała się tendencja obniżania się liczby rodzin korzystających z zasiłków celowych. W roku 2020 w porównaniu z rokiem 2019 liczba rodzin korzystających z zasiłków celowych była mniejsza o 22 środowiska tj. o 8,7%, a w roku 2021 już mniej bo o 6 rodzin, czyli niespełna 3%.

Odsetek środowisk objętych wsparciem, pomimo przekroczenia ustawowych kryteriów dochodowych jest znaczący i wynosił 57,5%. W ocenie Ośrodka świadczy to o wąskim przedziale dochodowym, uprawniającym do świadczeń z pomocy społecznej. W środowiskach tych ustalono, że udzielenie świadczeń z pomocy społecznej jest konieczne pomimo przekroczenia limitu dochodów.

W 2020 r. znacząco, bo aż o 53,5% zwiększono wydatki na zasiłki celowe w zakresie dożywiania. W związku z nauczaniem zdalnym uczniowie w zamian posiłków w szkołach otrzymali pomoc pieniężną na zakup art. spożywczych na przyrządzenie obiadów w domu. W roku 2021 sytuacja się powtórzyła.

W 2021 r. przeciętna wysokość świadczeń na rodzinę zwiększyła się o 9,5 procent i wynosiła średnio 1.373 zł na rok.

Zasiłki celowe to świadczenia na pokrycie kosztów zabezpieczenia określonej we wniosku potrzeby. Najczęściej są to zasiłki na żywność, opał, opłaty mieszkaniowe leki i leczenie.

Tabela 8. Schronienie.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba osób	2	4	5
Kwota	1.026 zł	6.035 zł	30.356 zł

Wydatki dotyczą pokrywania kosztów pobytu w Noclegowniach oraz Schroniskach dla bezdomnych. Dodatkowo Gmina Śmigiel ponosiła koszty związane ze zleceniem zadania udzielania schronienia Miastu Leszno - w kwocie 9.125 zł.

Kilkukrotny wzrost kosztów schronienia wynika z pobytu bezdomnego mieszkańca, ostatnio zameldowanego na pobyt stały w naszej gminie, w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, po wypadku komunikacyjnym.

W roku 2021 kontynuowano realizację porozumienia z Miastem Leszno na udzielanie schronienia bezdomnym z Gminy Śmigiel.

Spośród osób korzystających w 2021 r. ze schronienia:

- jedna osoba nadal przebywa w schronisku, ma przyznany lokal socjalny, ze względu na stan zdrowia, do zakończenia procesu leczenia pozostanie w Lesznie, zadeklarowała przyjęcie mieszkania,
- Pani w 2022 r. przebywała w schronisku w Poznaniu, opuściła placówkę i usamodzielniała się, podjęła pracę w jednym z poznańskich szpitali i wynajęła mieszkanie,
- Jeden Pan opuścił schronisko i nie odpowiadał na próby kontaktu,
- Pan przebywał w Schronisku z usługami opiekuńczymi w Nowym Jasieńcu, obecnie podaje, że przebywa u znajomych w Kościanie,
- Pan w ramach programu wychodzenia z bezdomności zamieszkał w lokalu treningowym w Poznaniu.

Tabela 9. Usługi opiekuńcze.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba osób	80	94	74
w tym z programu Opieka 75+	24	31	30
Liczba świadczeń	22.175	19.496	18 070
w tym z Programu Opieka 75+	6.746	6.655	6.754
Kwota	690.674	693.667	697.141
rzeczywista cena jednej godziny usługi opiekuńczej	31,15 zł	35,58 zł	38,58 zł
Wpłaty świadczeniobiorców – zwroty kosztów	88.130	97.374	108.216
Środki Programu Opieka 75+	68.555	73.899	80.854
Koszty gminy (koszty-zwroty)	533.989	522.394	508.071

Prowadzenie usług opiekuńczych w okresie zagrożenia epidemicznego wymagało wprowadzenia wielu zabezpieczeń i ponoszenia zwiększonych kosztów. Dodatkowo okresowo zmniejszaliśmy zakres usług ze względu na kwarantannę opiekunek lub podopiecznych. W pierwszej kolejności zabezpieczano wtedy usługi u osób samotnych. Zdarzało się także, że rodziny podopiecznych występowały o wstrzymanie realizacji usług w obawie przed rozprzestrzenianiem się wirusa.

Liczba wypracowanych usług opiekuńczych zmniejszyła się także ze względu na zmianę zasad odpłatności za usługi. Wcześniejsze stawki za usługi opiekuńcze nie stanowiły istotnego wydatku, szczególnie u osób z wyższymi dochodami. Obecnie w opinii tut. Ośrodka o usługi rzadziej występują

osoby, które mają możliwość wsparcia ze strony rodziny lub są w stanie samodzielnie zabezpieczyć swoje potrzeby. Zmiany odpłatności w większym stopniu dotyczyły osób o wyższych dochodach. W 2020 r. średnio za jedną zrealizowaną godzinę usług (z uwzględnieniem godzin usług zwolnionych z odpłatności) wnoszono opłatę w wys. 4,99 zł., w roku 2021 – 5,99 zł.

Koszty usług są kalkulowane na podstawie wydatków, które jednoznacznie można przypisać do usług opiekuńczych oraz części pozostałych kosztów administracyjnych Ośrodka, związanych z funkcjonowaniem. Wskaźnik ustalono proporcjonalnie do wydanych decyzji w sprawie usług opiekuńczych i decyzji dotyczących pomocy społecznej ogółem.

Zadanie jest realizowane w sekcji usług opiekuńczych. W ciągu 2021 r. zatrudnialiśmy 9 opiekunek domowych, na koniec roku – 8, dodatkowo w trakcie roku, w różnym wymiarze godzinowym zatrudnialiśmy w sekcji cztery osoby na umowę zlecenie.

Świadczeniobiorcy najczęściej korzystają z pomocy w wymiarze 2 godz. dziennie. Osoby samotne, wymagające szczególnej opieki mają pomoc także w niedziele i święta. W celu obniżenia kosztów Gminy przystąpiliśmy do Programu Opieka 75+, który dofinansowuje do 50% kosztów usług opiekuńczych określonym w programie osobom.

Wszystkie należne wpłaty z tytułu odpłatności za usługi za rok 2021 zostały uregulowane.

Tabela 10. Dożywianie

Dane		Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba osób korzystających z pomocy w formie posiłku		140	110	59
Liczba rodzin korzystających z pomocy w formie zasiłku		91	130	114
Liczba rodzin korzystających z pomocy w formie świadczeń rzeczowych – zakupionej żywności		0	26	27
Ogółem koszt dożywiania		235.557 zł	200.822 zł	189.857 zł
z tego	środkami Wojewody	141.750 zł	122.758 zł	125.042 zł
	środkami Gminy	93.807 zł	78.064 zł	64.815 zł
Koszt posiłków		144.547 zł	58.397 zł	43.190 zł.
Kwota zasiłków oraz świadczeń rzeczowych z programu dożywiania (podana także w opisie zasiłków celowych)		91.010 zł	139.730 zł	144.319 zł
Kwota zasiłków i świadczeń rzeczowych na rodzinę		1.000 zł	1.075 zł	1.266 zł

Pandemia koronawirusa wymusiła zmiany w sposobie realizacji programu dożywiania. Ze względu na nauczanie zdalne pracownicy Ośrodka w zamian posiłków w szkole przyznawali dodatkowo zasiłki pieniężne na sfinansowanie zakupu produktów niezbędnych do przygotowania obiadu. Pomimo długotrwałej pracy zdalnej, liczba osób korzystających z pomocy w formie zasiłków na dożywianie

obniżyła się. Tut. Ośrodek odnotowuje zmniejszone zainteresowanie pomocą w formie posiłków także w okresie nauki w budynkach szkoły.

W 2021 r. wszystkie osoby zgłaszające potrzebę dożywiania, które spełniały odpowiednie kryteria otrzymały pomoc. Pomocą w zakresie dożywiania objęto 130 gospodarstw domowych. Kwota wydatków na dożywianie systematycznie obniża się.

W ramach dożywiania 5 dzieci korzystało z programu osłonowego, który zakłada udzielenie posiłku przez Dyrektora Szkoły, bez wywiadu i decyzji administracyjnej. W roku 2020 pomocą na tych zasadach objęto 15 dzieci.

Tabela 11. Domy Pomocy Społecznej.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba osób	10	12	13
Kwota	334.774 zł	351.620 zł	398.042 zł

W 2021 r. w domach pomocy społecznej przebywało 13 osób. W roku 2021 w DPS umieszczono trzy nowe osoby. Ośrodek czyni starania, aby zakres i poziom usług opiekuńczych był wystarczający dla osób niesamodzielnych, aby osoby te mogły pozostać jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. W związku z zamieszkaniem w DPS podpisaliśmy 4 umowy z członkami rodzin zobowiązanymi do wnoszenia opłaty za DPS. Wobec 20 członków rodzin prowadzono postępowania w sprawie ustalenia zobowiązań do partycypacji w kosztach utrzymania.

Pomoc materialna dla uczniów

Pomocą objęto 63 uczniów (w roku 2019 – 112 uczniów, w roku 2020 – 91 uczniów), zrealizowano 221 świadczeń, rok wcześniej 290 świadczenia. W roku 2021 r. nie wypłacono zasiłków szkolnych.

Łączna wartość udzielonej pomocy wynosiła 44.314 zł, rok wcześniej 57.006 zł i obniżyła się o 22,26%. Wszystkie osoby spełniające kryterium otrzymały pomoc w maksymalnym wymiarze.

Ze względu na potrzebę ograniczania kontaktów osobistych, stypendia przyznano w formie pieniężnej, rodzice zostali zwolnieni z konieczności przedkładania faktur i innych dowodów realizacji świadczeń.

Średnio na ucznia w 2021 r. przeznaczono stypendium w kwocie 703 zł, rok wcześniej - 620 zł, kwota ta jest znaczącym wkładem w pokrywanie wydatków związanych z nauką dzieci w szkole.

Pomoc kierowana była dla rodzin, których dochody nie przekraczały kwoty 528 zł na osobę w rodzinie. Do dochodu nie wliczało się świadczeń 500+. Wszystkie osoby spełniające warunki do udzielenia pomocy otrzymały stypendia.

Obserwujemy stały spadek liczby rodzin korzystających z pomocy w formie stypendiów.

Świadczenia zabezpieczenia społecznego.

Świadczenia zabezpieczenia społecznego to świadczenia polityki społecznej państwa mające na celu wspierani osób w określonych sytuacjach życiowych. Ustalenie uprawnień do świadczeń najczęściej nie wymagają przeprowadzenia wywiadów środowiskowych. Pracownicy ustalają rozstrzygnięcie na podstawie prowadzonych postępowań administracyjnych, po zebraniu odpowiednich dokumentów oraz ich weryfikacji.

W sekcji zatrudnionych było sześciu pracowników. Oprócz Kierownika dodatkowo jeden z pracowników posiadał upoważnienie do wydawania decyzji w sprawach sekcji.

Poniższa tabela prezentuje wydatki na świadczenia rodzinne oraz opiekuńcze związane z niepełnosprawnością, a także dane liczbowe określające ilość przyznawanych świadczeń.

Tabela 12. Świadczenia rodzinne.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych	26.150	22.862	19.664
Kwota	2.932.358 zł	2.502.174 zł	2.170.625 zł
Liczba zasiłków pielęgnacyjnych	7.936	7.710	7.744
Kwota	1.503.175 zł	1.663.184 zł	1.671.464 zł
Liczba świadczeń pielęgnacyjnych	1.188	1.691	1.802
Kwota	1.857.032 zł	2.982.961	3.441.553 zł
Liczba specjalnych zasiłków opiekuńczych	244	57	25
Kwota	150.512	34.036 zł	15.500 zł
Liczba zasiłków dla opiekuna	150	99	62
Kwota	93.000 zł	61.380 zł	38.329 zł
Liczba świadczeń z ustawy „Za Życiem”	1	2	3
Kwota	4.000 zł	8.000 zł	12.000 zł
Liczba świadczeń rodzicielskich	592	542	435
Kwota	543.975 zł	501.279 zł	388.716 zł
Liczba zapomóg z tyt. urodzenia dziecka tzw. becikowe	146	148	142
Kwota zapomóg	146.000 zł	148.000 zł	142.000 zł
Liczba składek emerytalno – rentowych	1.092	918	1.237
Kwota	382.875	535.540 zł	596.830 zł
Liczba składek zdrowotnych	589	478	629
Składki na bezp. zdrowotne	71.222	99.992 zł	108.616 zł

W obliczu wydatków na świadczenia wychowawcze, realizacja świadczeń rodzinnych nie jest już tak istotnym źródłem utrzymania rodzin z dziećmi.

Sytuacja związana z pandemią koronawirusa nie spowodowała wzrostu liczby osób, które nabyły uprawnienia do świadczeń uzależnionych od dochodów, nie zahamowała także tendencji spadkowej. Liczba świadczeń rodzinnych obniżyła się o 14,00 %, a wydatki na te świadczenia o 13,25%. Jest to tendencja kilkuletnia.

W 2021 r. wzrosła natomiast po raz kolejny liczba osób uprawnionych do świadczeń pielęgnacyjnych.

Liczba rodzin otrzymujących różnego rodzaju świadczenia zabezpieczenia społecznego o charakterze świadczeń rodzinnych i opiekuńczych wynosiła na koniec roku – 1.089, podczas gdy na koniec 2020 – 1.135, na koniec 2019 – 1.254, w tym zasiłki rodzinne, zależne od dochodu pobierało 417 rodzin, na koniec 2020 r. - 490 rodzin, na koniec 2019 r. - 671 rodzin. Najczęściej zasiłek rodzinny był pobierany na dwoje dzieci – 195 rodzin, na jedno dziecko – 109 rodzin i na troje i więcej – 113 rodzin.

Pomoc osobom uprawnionym do alimentów

Poniższa tabela prezentuje zakres pomocy osobom uprawnionym do alimentów na przestrzeni lat.

Tabela 13. Świadczenia dla osób uprawnionych do alimentów, dla których egzekucja jest bezskuteczna.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego	956	880	770
Kwota	391.430	383.880	368.713
Liczba osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	66 – osoby, którym wydano decyzje	65 – osoby którym wydano decyzje	78- osoby którym wydano decyzje
	106 – osoby uprawnione	101 – osoby uprawnione	93- osoby uprawnione
Liczba dłużników alimentacyjnych	59 – w gminie	65 – w gminie	65- w gminie
	87 – poza gminą	107 – poza gminą	102- poza gminą

W roku 2021 świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane były w 78 rodzinach dla 93 dzieci i dorosłych osób uprawnionych, dla których egzekucja alimentów okazała się bezskuteczna. Kolejny już rok zmniejszyła się liczba osób uprawnionych, również wydatki na Fundusz nieznacznie się obniżyły. Wysokość świadczenia dla jednej osoby uprawnionej (najczęściej jest to dziecko) wynosiła średnio 478 zł na miesiąc, a więc wzrosła o 9,6% w porównaniu do roku 2020, kiedy średnia wysokość świadczenia wynosiła – 436 zł.

W 2021 r. Ośrodek zrealizował świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę 368.713 zł – z dotacji Wojewody, na rzecz gminy odzyskano kwotę 73.326,17 zł, na rzecz budżetu państwa – 109.989,32 zł tj. w sumie 183.315,49 zł, tj. 49,72 %. Dodatkowo odsetki wynosiły 78.804,24 zł, co razem daje kwotę 262.119,73 zł. - tj. 71,09%.

Na koniec grudnia 2021 r. stan zaległości z tyt. wypłaconych świadczeń o charakterze alimentacyjnym wraz z odsetkami wynosi 5.133.888,18 zł.

W 2021 r. Ośrodek podejmował niżej wymienione działania wobec dłużników alimentacyjnych, mające na celu zwiększenie ściągalności wypłaconych świadczeń:

- w 54 sprawach złożono na Policję zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa niealimentacji,
- złożono do Prokuratury 8 wniosków o ściganie za przestępstwo niealimentacji,
- wydano 7 decyzji uznających dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych,
- złożono 4 wnioski do Starostwa Powiatowego o zatrzymanie prawa jazdy.

Świadczenia wychowawcze tzw. 500+ oraz świadczenie „Dobry start”

Poniższa tabela prezentuje dane o liczbie osób objętych pomocą oraz wydatkach na świadczenia na przestrzeni lat.

Tabela 14. Świadczenia wychowawcze oraz „Dobry start”.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba świadczeń wychowawczych	34.289	41.840	42.076
kwota	17.072.277 zł	20.820.755 zł	20.948.082,30
Liczba świadczeń „Dobry start”	2.378	2.304	1
Kwota	713.400 zł	691.200 zł	300

Efektom realizacji zadania w 2021 r. było objęcie znaczącym systemowym wsparciem 2.365 w wychowaniu 3.532 dzieci. Dla porównania w 2020 r. takim samym wsparciem objęto 2.320 rodzin dla 3.587 dzieci.

W roku 2021 r. wszystkie świadczenia były wypłacone w formie pieniężnej.

W zakresie świadczeń wychowawczych wszystkie osoby uprawnione, składające wnioski otrzymały należne świadczenia w ustawowym terminie.

Obsługę świadczenia „Dobry start” od 1 lipca 2021 r. przejął ZUS. Tut. Ośrodek wypłacił jedno świadczenie w ramach programu za rok 2020 dla cudzoziemca, z uwagi na oczekiwanie na wydanie karty pobytu wnioskodawcy.

Realizacja zadań z zakresu Programu „Czyste powietrze”.

Ośrodek prowadzi postępowania administracyjne w celu ustalenia uprawnień do korzystania z dotacji w ramach programu „Czyste powietrze”. W roku 2021 w wyniku prowadzonych postępowań wydano 127 zaświadczeń.

Finansowanie Ośrodka Pomocy Społecznej

Tabela 15. Podział ze względu na źródła finansowania.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Ogółem koszty	29.737.076 zł	34.255.562 zł	34.045.163 zł
Z budżetu gminy	2.674.790 zł	2.634.867 zł	2.810.197 zł
Dotacje zewnętrzne	27.062.286 zł	31.620.695 zł	31.234.966 zł

Tabela 16. Utrzymanie Ośrodka i świadczenia.

Dane	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Ogółem koszty	29.737.076 zł	34.255.562 zł	34.045.163 zł
Świadczenia	27.243.686 zł	31.750.912 zł	31.283.385 zł
koszty zatrudnienia, w tym um. cywilnoprawne	2.118.874 zł	2.167.307 zł	2.359.338 zł
pozostałe koszty funkcjonowania i zakupu usług	374.513 zł	337.343 zł	402.440 zł

Na koszty świadczeń składają się koszty zasiłków, świadczeń w formie niepieniężnej np. posiłki, koszty domów pomocy społecznej, utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych, składek na ubezpieczenie klientów Ośrodka, porady prawne i psychologiczne. W kosztach zatrudnienia wliczone są też koszty zatrudnienia opiekunek domowych.

Z analizy wynika, że wydatki Gminy na pomoc społeczną w stosunku do roku 2020 nieznacznie się obniżyły, o 0,61%. Wynika to głównie z obniżonego finansowania zadań ze środków zewnętrznych. Wkład Gminy Śmigiel w funkcjonowanie zadań pomocy społecznej wzrósł o 6,65%.

Pomimo nieznacznego zmniejszenia wydatków na świadczenia – o 1,67%, wzrosły wydatki związane z funkcjonowaniem Ośrodka – o 10,27%.

Inne działania wspierające podopiecznych Ośrodka oraz rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym.

1. Wspieranie rodzin – ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Informacja o działaniach Ośrodka w ramach realizacji Programu Wspierania Rodzin z Gminy Śmigiel na lata 2019-2021

Głównym celem Programu Wspierania Rodzin z Gminy Śmigiel na lata 2019-2021 była pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Śmigiel w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Program zakłada realizację niżej wymienionych zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu:

Pomoc i wsparcie Asystenta Rodziny.

W pracy z rodziną ważna jest profilaktyka. Zakłada się zatem kluczową rolę asystenta rodziny. Gmina Śmigiel zatrudnia jednego asystenta rodziny na umowę o pracę i dodatkowo osobę na umowę zlecenie.

W roku 2021 asystenci rodziny współpracowali z 18 rodzinami, w których było 42 dzieci. W sześciu rodzinach realizowano współpracę na zlecenie sądu rodzinnego, w pozostałych przypadkach dobrowolnie, na wniosek pracownika socjalnego. W roku 2021 przydzielono asystenta pięciu nowym rodzinom, zakończono współpracę z sześcioma rodzinami.

Rola asystentów polega na intensywnej pracy z rodzinami w celu zmiany negatywnych postaw i eliminacji barier prawidłowego funkcjonowania. Asystent rodziny dba o wyuczenie akceptowanych zachowań, czynności, aby możliwe było pozostawienie dziecka w rodzinie i nie zagrażało to jego rozwojowi. Asystenci w swojej pracy przede wszystkim w sposób aktywujący rodzinę pracowali nad jej usamodzielnieniem, tj. samodzielnym funkcjonowaniem w społeczeństwie zgodnie ze społecznie aprobowanymi wzorcami. Asystenci rodziny pracują ściśle z pracownikami socjalnymi oraz otoczeniem rodzin – pracownikami oświaty, służby zdrowia, kuratorami.

Podobnie jak w przypadku pracy socjalnej ze względu na zagrożenie epidemiczne ograniczono wizyty w środowisku. Pracę okresowo realizowano poprzez kontakt telefoniczny oraz połączenia audiowizualne.

Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego), treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji,

mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenie, prowadzone w szczególności przez asystenta rodziny a także w ramach grupy wsparcia.

Powyższe poradnictwo specjalistyczne jest prowadzone w Gminnym Punkcie Wsparcia Rodzin:

- psycholog – w 2021 r. zrealizowano 121 godzin poradnictwa i pomocy psychologicznej,
- radca prawny – w 2021 r. – zrealizowano – 54,5 godziny,
- dyżury pełni Asystent rodziny – 5 godzin w tygodniu.

Praca socjalna i świadczenia socjalne.

W ramach realizacji programu pracownicy socjalni są zobowiązani do opracowywania i realizacji szczegółowych planów pracy socjalnej oraz ustalenia niezbędnych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w rodzinach w których występuje zagrożenie ograniczenia władzy rodzicielskiej.

Grupowa praca socjalna prowadzona jest dodatkowo w grupie wsparcia dla rodziców, głównie kobiet, przeżywających trudności w rodzinie, pod opieką pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny. W 2021 r. z powodu zalecanej izolacji społecznej odbyło się tylko sześć spotkań, w których uczestniczyło 7 kobiet.

- 1) W 2021 r. w 47 rodzinach prowadzono pracę socjalną pod kątem problemów opiekuńczo-wychowawczych. Złożono 3 powiadomienia do sądu w sprawie dzieci z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny.
- 2) W 2021 roku z terenu Gminy Śmigiel skierowano dwoje dzieci do rodzin zastępczych. Na koniec 2021 r. w pieczy zastępczej wychowywało się 18 dzieci.
- 3) W 2021 r. z pomocy społecznej korzystało 367 środowisk, w tym 117 rodzin z dziećmi, 48 rodzin niepełnych i 34 rodzin wielodzietnych. Najczęstszą przyczyną udzielenia pomocy była długotrwała lub ciężka choroba – 189 środowisk, następnie ubóstwo – 127 środowisk i niepełnosprawność – 118 środowisk. Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych z pomocy korzystało 26 rodzin.
- 4) W związku z przemocą w rodzinie prowadzono pracę socjalną w 20 rodzinach z dziećmi.
- 5) Rodziny w których podejmowano pracę w zakresie wsparcia w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych otrzymały nw. pomoc:
  - Zasiłki pieniężne oraz świadczenie rzeczowe – 41.585 zł
  - Posiłki – 2.952 zł.

1. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

W 2021 r. Gmina ponosiła koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej w kwocie 129.212,61

zł. W 2021 r. w pieczy umieszczono dwoje nowych dzieci. Łącznie w 2021 r. finansowano koszty utrzymania 18 dzieci poza rodzinami biologicznymi.

2. Przeciwdziałanie przemocy – ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Program zakłada realizację niżej wymienionych zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu:

1. Skoordynowanie działań instytucji zajmujących się na terenie Gminy Śmigiel, zjawiskiem przemocy w rodzinie poprzez pracę Zespołu Interdyscyplinarnego.
  - Koordynacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowana jest poprzez Zespół interdyscyplinarny w Gminie Śmigiel ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny składa się z pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, pielęgniarki, kuratora zawodowego oraz prokuratora. Gmina Śmigiel zawarła stosowne porozumienia o współpracy z Komendą Powiatową Policja w Kościanie, Sądem Rejonowym w Kościanie, Prokuraturą Rejonową, Ośrodkiem Opieki Środowiskowo-Rodzinnej *DOM*, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kościanie. Instytucją organizującą pracę Zespołu interdyscyplinarnego jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu.
  - W roku 2021 odbyły się cztery spotkania Zespołu interdyscyplinarnego. Na posiedzeniach Zespołu wypracowywano kierunki działań w celu realizacji zadań wynikających z programu, analizowano niektóre trudne sytuacje w rodzinach wymagające szczególnej wiedzy specjalistycznej, analizowano dane o zjawisku przemocy.
2. Podejmowanie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom z rodzin, w których wystąpiła przemoc.
  - Zadanie realizowano poprzez pracę w ramach grup roboczych, które składają się z przedstawicieli odpowiednich instytucji. Grupy robocze objęły wsparciem 56 środowisk, w tym 43 środowisk, w których wszczęto postępowanie w roku 2021, odbyło się 111 posiedzeń grup roboczych. Dla każdej rodziny opracowywany został indywidualny plan pomocy.
  - Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 54 Niebieskie Karty, w 43 przypadkach wszczęto procedurę NK, pozostałe to niebieskie karty sporządzone w rodzinach w których aktualnie prowadzono pracę. Łącznie w 19 przypadkach zamknięto realizację procedury ze względu na stwierdzenie braku zjawiska przemocy, natomiast w 18 przypadkach zakończono procedurę w związku z ustaniem przemocy.
  - Złożono 7 powiadomień do sądu/prokuratury o stosowanie przemocy.
  - Przeprowadzono procedurę zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy, podczas której w jednej rodzinie odebrano troje dzieci i umieszczono je u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.
  - Każdej osobie dotkniętej problemem przemocy, w tym sprawcom przemocy zapewniono dostęp do bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej udzielanej w Gminnym Punkcie Wsparcia Rodziny. W związku z przemocą w ramach specjalistycznego poradnictwa psychologicznego z pomocy skorzystało 9 osób, z poradnictwa prawnego skorzystało 8 osób.
  - Świadczenia z pomocy społecznej, ze względu na przemoc domową realizowano w 4 rodzinach.

3. Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.
  - W ramach kampanii informacyjnej przeprowadzono spotkania edukacyjne w szkołach podstawowych z Gminy Śmigiel. Spotkania odbyły się wśród uczniów z klas piątych i szóstych;
  - Zorganizowano konkurs wśród uczniów klas V i VI na stronę internetową informującą o możliwościach uzyskania pomocy w sytuacji przemocy domowej;
  - Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu kolportował ulotki przygotowane przez pracowników tut. jednostki, z informacjami nt. lokalnego systemu pomocy a także inne materiały informacyjne z obszaru przemocy w rodzinie;
  - Ośrodek przygotował materiały informacyjne na stronie internetowej Ośrodka.

4. Podnoszenie kompetencji osób zajmujących się zjawiskiem przemocy.
Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych we wrześniu 2021 r. uczestniczyli w szkoleniu częściowo sfinansowanym przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności wobec osób starszych.

5. Monitorowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Śmigiel.
Na podstawie danych, które są w zasobach Zespołu Interdyscyplinarnego ustalono:
  - 1) Liczba osób objętych pomocą grup roboczych

Tabela 17. Liczba osób objętych pomocą grup roboczych.

	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Ogółem liczba osób objętych pomocą	194	87	64
z tego liczba kobiet	63	32	24
z tego liczba mężczyzn	75	31	10
z tego liczba dzieci	56	24	30

- 2) Niebieskie Karty część A, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego i formy zgłaszanej przemocy

Tabela 18. Niebieskie Karty część A.

	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba Niebieskich Kart część A,	51	23	54
przemoc psychiczna	46	19	34
przemoc fizyczna	36	15	22
przemoc ekonomiczna	3	3	0
przemoc seksualna	0	1	0
zaniedbanie	1	0	0
zgłaszana przemoc wobec dzieci	10	4	5
w tym przemoc fizyczna	5	3	4
w tym przemoc psychiczna	8	3	5

3) Procedura Niebieskie Karty

Tabela 19. Procedura Niebieskie Karty.

	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba środowisk, w których prowadzono pracę w ramach grupy roboczej	53	38	56
Stwierdzenie braku zasadności działań	11	13	19

3. Projekt TĘCZA

Klub Tęcza w ciągu roku skupiał 20 osób, z czego aktywnie uczęszczających na zajęcia było 15 seniorów. Zajęcia odbywały się średnio 18 godzin w tygodniu. Łącznie w 2021 r. wypracowano 351 godzin.

Uczestniczki miały opiekę animatorki Klubu, spotkanie z psychologiem, rehabilitację, zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu, poczęstunek, zajęcia manualne, zajęcia umysłowe, zajęcia fotograficzne, zajęcia biblioteczne, zajęcia teatralne, występy teatralne, spotkania integracyjne z seniorami z zewnątrz, wycieczki, szkolenia, organizowano spotkania okolicznościowe, uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych i sportowych.

W trosce o bezpieczeństwo osób starszych, w związku z zaleceniami Wojewody, od połowy października 2020 do połowy maja 2021 roku zajęcia w Klubie Seniora zostały wstrzymane.

Usługi asystenckie realizowane były u czterech osób niepełnosprawnych, zrealizowano – 411 godziny asystentury. Zadaniem asystenta osób niepełnosprawnych jest pobudzanie ich aktywności w życiu społecznym i uczestnictwa w różnych wydarzeniach w ich społeczności lokalnej. Niektórym osobom zapewniają jedyne towarzystwo poza osobami z najbliższej rodziny. Realizację usług, ze względu na ochronę bezpieczeństwa osób przez zakażeniem wirusem COVID-19 okresowo zawieszono.

4. Prace społecznie użyteczne

Wraz z Zakładem Komunalnym organizowaliśmy prace społecznie użyteczne dla osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej. Prace zorganizowano dla 7 osób, przy pracach porządkowych na terenie gminy oraz jako asysta dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Koszt wypracowanych i wypłaconych świadczeń wynosił 16.148,40 zł, z tego kwota 11.668,32 zł stanowiła dofinansowanie PUP, wypracowano 1812 godzin. Prace trwały w okresie od kwietnia do listopada 2021r.

6. Bank Żywności

Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu w 2021 kontynuował wydawanie żywności w związku z realizacją Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 finansowanego ze źródeł Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).

Z pomocy w formie żywności w 2021 roku skorzystało 58 rodzin, w których wsparciem objęto 106 osób – mieszkańców gminy Śmigiel. Koszt Ośrodka to przewóz żywności – 1476 zł. Mieszkańcy Gminy otrzymali ponad 4 tony żywności. Każda z osób uczestniczących w programie otrzymała paczki żywnościowe zawierające podstawowe produkty takie jak makaron, ryż, mleko, olej, kasza, produkty mięsne, fasolka po bretońsku, mus jabłkowy, koncentrat i inne.

Osoby korzystające z banku żywności uczestniczyły w szkoleniu: „Jak nie marnować żywności?” , a także w warsztatach edukacyjnych w zakresie planowania budżetu.

7. Karty Dużej Rodziny

Ośrodek realizował zadania związane z wydawaniem Kart Dużej Rodziny.

W 2021 r. przyjęto 69 wniosków o wydanie KDR. Zamówiono 220 Kart tradycyjnych oraz 221 Kart elektronicznych.

W efekcie prowadzonego od 2014 r. programu - na koniec ubiegłego roku - liczba rodzin posiadających kartę wynosi 783 rodziny.

8. Punkt wydawania odzieży

W budynku Ośrodka Zdrowia prowadzony jest punkt wydawania odzieży, w którym nieodpłatnie pracuje wolontariuszka, do punktu pozyskujemy drobny sprzęt rehabilitacyjny oraz łóżka, które wypożyczamy.

9. Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych

Ośrodek ustala uprawnienia do prawa do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych, dla osób, które nie mają możliwości ubezpieczenia i spełniają kryterium dochodowe. W 2021 r. wydano 18 decyzji w tych sprawach.

10. Komisja mieszkaniowa

Pracownik Ośrodka uczestniczył w pracach Komisji mieszkaniowej, rozpatrującej wnioski o przydzielenie mieszkań z zasobów komunalnych oraz prawa do lokali socjalnych.

Istotne dla pomocy społecznej kierunki działań wymagające szczególnej uwagi w roku 2021

- zapewnienie rodzinom i osobom samotnym zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych, ochrona tych osób przed marginalizacją społeczną, w szczególności w obliczu znaczącego wzrostu cen;
- podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie umiejętności i kompetencji kadry pomocy społecznej;
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczych nad osobami niesamodzielnymi;
- rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie umiejętności aktywnego rozwiązywania różnych problemów życiowych, prawidłowego gospodarowania posiadanymi zasobami, korzystania z różnych dostępnych społeczeństwu form pomocy, rozwijania kompetencji życiowych;
- zapewnienie właściwych warunków pracy pracownikom Ośrodka.

Śmigiel, 22 kwietnia 2022 r.